

Mše, kulturní zážitek a něco mnohem víc

„Když jdeme na mši, **nejdeme se tam jen modlit, nikoli. Přicházíme, abychom obnovili velikonoční tajemství. Je důležité, abychom na to nezapomínali.** Děje se totéž, **jako bychom opětovně kráčeli na Golgotu,** abychom nově naplnili tajemství Velikonoc“ (FRANTIŠEK, Generální audience, 31.3.2021; katecheze o Velikonočním triduu).

Mše svatá není jen jakýsi kulturní podnik; „Přeji vám pěkný kulturní zážitek“ řekla jedna

paní asi starostka při otevření opraveného kostela v Terezíně...

I když měla svým způsobem pravdu: kde jinde je více kultury najednou, než při slavení mše svaté – zpívající lid, kde se dnes zpívá? Hra na varhany, obrazy a sochy určité umělecké a historické hodnoty, samotná budova kostela plánovaná tak, aby přirozeně povznesla mysl člověka k Bohu ... četba starověkých textů z knihy, která ovlivnila celé světové dějiny; ty nejmladší texty mají již skoro za sebou dvě tisíciletí, ty nejstarší texty sahají až k úsvitu dějin člověka... přednes lektorů, zpěv duchovních písní sahajících ke kořenům národních tradic... kde více koncentrace kultury jak v chrámu Církve při mši svaté bychom vlastně našli...

V zachovávaní svátků, zvláště Velikonoc, jdeme daleko, daleko do pradějin: obětování prvního jarního chleba a beránka se konalo v počátcích civilizace, sahá až prvopočátkům lidské společnosti dvojího typu: zemědělská pastevecká putující se se svými stády a řemeslně pěstitelská sídlící na místě, jak o tom svědčí biblické texty oběti Ábelovy a Kainovi, oběti Melchizedechovy, později oběti Izraele po odchodu z Egypta... toto vše ústí do mše svaté je ohniska života civilizace...

Přesto mše není jen nějakým vzpomínkovým a kulturním děním, není ani moderním setkáním lidí na nějakém mítinku či náboženském pikniku, není žádným pocitovým spolčem...

Jde o víc: „Děje se totéž, **jako bychom opětovně kráčeli na Golgotu... nejdeme se tam jen modlit... obnovili velikonoční tajemství. Je důležité, abychom na to nezapomínali**“ (...)

„(...) Na Zelený čtvrtek večer vstoupíme do velikonočního třídění a opětovně při mši na památku Večeře Páně prožijeme, co se stalo při poslední večeři. Onoho večera Kristus svým učedníkům **zanechal odkaz své lásky v Eucharistii, ale nikoli jako vzpomínku, nýbrž jako památku a trvalé sebezpřítomnění**“ (FRANTIŠEK, *tamtéž*).

Když nám někdo dá nějaký dar, potom nám ten dárek připomíná druhého člověka. Ježíš nám nenechal jen nějakou sošku, či svatý obrázek, ani jen nějaký zvyk jíst chleba a pít víno, když se sejdeme, abychom na něj zavzpomínali.

„Pokaždé, když se slaví Eucharistie, **obnovuje se toto tajemství vykoupení.** V této svátosti Ježíš nahradil obětní dar – velikonočního beránka – sám sebou: jeho Tělo a Krev nás vysvobozují z otroctví hříchu a smrti, z jakéhokoli otroctví. Je to večer, v němž nás žádá, abychom se milovali navzájem a sloužili jedni druhým, jako to učinil On, když umyl nohy učedníkům. Je to gesto, které předjímá krvavou obět kříže, která byla obětí služby vůči nám všem, protože **onou službou své oběti nás všechny vykoupil**“ (FRANTIŠEK, *tamtéž*).

Mše je tedy cestou časem a prostorem, jak někdy sledujeme ve sci-fi filmech, kdy lidé cestují časem. Ježíš ve mši svatě zpřítomňuje svou oběť za nás, nebo jinak, ocitáme se tváří v tvář tomuto aktu Ježíšovy lásky.

Oltář není jen stolem, ke kterému nás zve Bůh, i když ano. Je to obraz nebe, kde Bůh bude sytit své děti svou přítomností, kde otře všem utrápeným každou slzu z tváře. Ale oltář je zároveň horou Kalvárií, na které se obětuje Ježíš Kristus. Proto bývá oltář na vyvýšeném místě a vystupuje se k němu, jako na horu Kalvárii. Proto na oltáři má být vždy kříž na znamení toho, co se na oltáři děje.

Co je tedy Eucharistie, která dnes byla ustanovena při poslední večeři?

„Svátost všech svátostí“ (Tomáš Akvinský, S.th. III, q. 65. a.3).

„Na rozdíl od ostatních svátostí **se v eucharistii Kristus s věřícími nesetkává jen v posvěcující síle svátostného znamení, nýbrž sám osobně...v eucharistii osobní reálnou přítomnost Krista...**“ (MÜLER, G.L. *Dogmatika pro studium a pastoraci*. s. 694).

Voda křtu není Pán, olej biřmování ani svěcení, není Pánem – ale chléb a víno jsou Kristem.

„Náš Spasitel při poslední večeři, tu noc, kdy byl zrazen, **ustanovil eucharistickou oběť svého těla a své krve, aby pro všechny časy, dokud nepřijde, zachoval v trvání oběť kříže** a tak aby své milované **snoubence Církvi** zanechal památku na svou smrt a své vzkříšení“ (II. vat. koncil. SC 47).

Koncil mluvil o tom, že Církev je snoubenka. **Znamení eucharistie je znamení manželské smlouvy** mezi Bohem a jeho snoubenkou Církví.

Nový zákon, stejně jako ten starý – jsou manželskou smlouvou. **Bůh nabízí sám sebe a lid se zavazuje být s Bohem.**

Ve Starém zákoně bylo smluvní vztah vyjádřen zachováváním desatera, rituálních předpisů, mezi kterými byly sobota a obřizka.

V Novém zákoně je **smluvním vztahem nechat se spasit Kristovou obětí a neustále jí být účasten skrze eucharistii**. Tak jako manželé jsou od sebe neoddělitelní a mají být jeden pro druhého. Tak je zde Bůh pro nás a my pro něho.

„Petr mu řekl: „Nohy mi umývat nebudeš! Nikdy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.““ (Jan 13,8).

„Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život (...) Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Jan 6,53.56).

Zde pochopíme, proč Ježíš dává **důraz na to, aby si člověk nechal Bohem posloužit a přijal od něho dar spásy**.

Snad ještě jeden citát Písma, který vyjadřuje, jedno nebezpečí, podobně jako tomu bývá mezi manželi, když zapomenou na to, proč jsou spolu. Když člověk ztratí se zřetele toho, s kým se v eucharistii setkává:

„Kdo totiž jí a pije, a tělo (Páně) nerozlišuje (od obyčejného chleba), jí a pije si odsouzení. Proto je mezi vámi tolik nemocných a churavých a mnoho jich už umřelo (1 Kor 11,29-30).

Slavme s láskou a hlubokou úctou každou mši svatou, protože zde je Bůh, který nás se sebou takto v osobě přítomného Ježíše Krista sjednocuje. Každému manželství předchází to, že se většinou

ženich do nevěsty zamiluje a potom si získává její srdce, aby se i ona do něj zamilovala. Nádherně je to vyjádřeno v Písni písní, ženichem je Bůh a nevěstou lidské srdce, duše:

„Hlas mého miláčka! Právě přichází, běží po horách, skáče po pahorcích. Můj miláček se podobá gazele nebo kolouchu laně. Hle – už stojí za naší zdí, dívá se okny, nahlíží mřížovím. Můj miláček se ujímá slova a říká mi: Vstaň, moje milá, moje krásko, a pojď! Moje holubičko ve skalním úkrytu, v dutině srázu, ukaž mi svoji tvář, ať slyším tvůj hlas, vždyť tvůj hlas je líbezný a půvabná je tvoje tvář“ (*Píseň 2,8-10.14*).

Takovéto setkání se udává kdykoli se Bůh spojuje s námi ve svatém přijímání a proto je Zelený čtvrtek tak skvělým svátkem Boží touhy po lásce k nám.